

Dünya ve Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

Ocak 2014

Dünya

Türkiye

- ◆ ABD Merkez Bankası 18 Aralık'ta sonlanan toplantısında 1 yılı aşkın süredir devam ettiği aylık 85 milyar USD tutarındaki varlık alım programını Ocak 2014'ten itibaren 10 milyar USD azaltma kararı almıştır.
- ◆ ABD'de Cumhuriyetçiler ve Demokratların üzerinde anlaşmaya vardıkları bütçe tasarısı Temsilciler Meclisi ve Senato'nun onayının ardından 26 Aralık'ta Başkan Obama tarafından da onaylanmıştır. Böylece, ülkede kamu harcamalarının devamına ilişkin riskler büyük ölçüde hafiflemiştir.
- ◆ ABD'de işsizlik oranı Kasım ayında %7 ile son beş yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. Söz konusu dönemde tarım dışı istihdam artışı da tahminlerin oldukça üstünde gerçekleşmiştir.
- ◆ Euro Alanı'nda Aralık ayında açıklanan veriler son aylarda bölge ekonomisine ilişkin artış gösteren olumlu beklentileri bir miktar sekteye uğratmıştır.
- ◆ Standard and Poors, Avrupa Birliği'nin kredi notunu "AAA"dan "AA+" düzeyine indirmiştir.
- ◆ Avrupa Merkez Bankası 5 Aralık'ta gerçekleştirdiği para politikası toplantısında beklentilere paralel hareket etmiş ve mevcut politikasında herhangi bir değişikliğe gitmemiştir.
- ◆ "Abenomics" politikalarının devam ettiği Japonya ekonomisi karışık sinyaller vermektedir.
- ◆ Çin Merkez Bankası'nın likidite koşullarını sıkılaştırması paralelinde bankalararası piyasada haftalık ortalama repo faizleri son altı ayın en yüksek seviyesine çıkmıştır.
- ◆ Aralık ayının ilk yarısında yukarı yönlü bir seyir izleyen EUR/USD paritesi Fed'in varlık alım programını azaltma kararının ardından bir miktar gerilemiş, izleyen günlerde ise yeniden yükselmiştir.

- ◆ 17 Aralık tarihinde başlatılan yolsuzluk soruşturmasının siyasi ve ekonomik istikrarı bozabileceği endişesi yılın son haftalarında Türkiye'ye yönelik risk algısının bozulmasına neden olmuş, bu gelişmeler paralelinde kabinede değişiklikler yapılmıştır.
- ◆ Türkiye ekonomisi 2013 yılının üçüncü çeyreğinde toparlanma eğilimini sürdürmüş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,4 oranında büyüme kaydetmiştir.
- ◆ Beklentilerin oldukça üzerinde açıklanan Eylül ayı verisinin ardından, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre %3,1 oranında azalmıştır.
- ◆ Markit'in açıkladığı verilere göre Aralık ayında imalat PMI endeksi Kasım ayındaki 55 seviyesinden 53,5'e gerilemiştir.
- ◆ Tüketici Güven Endeksi ile Reel Kesim Güven Endeksi Aralık ayında bir önceki aya göre gerilemiştir.
- ◆ Eylül ayında işsizlik oranı %9,9 ile son 6 ayın en yüksek seviyesine yükselmiştir. Eylül ayında tarım dışı işsizlik oranı %12,3, genç nüfusta işsizlik oranı ise %19,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.
- ◆ 2013 yılının ilk 11 ayında dış ticaret açığı %16,8 oranında artış kaydederek 89,8 milyar USD düzeyine çıkmıştır.
- ◆ Cari açık Ekim ayında piyasa beklentilerine paralel olarak 2,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Ocak-Ekim döneminde cari açık geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %31,2 artarak 51,9 milyar USD'ye ulaşmıştır.
- ◆ Aralık ayındaki %0,46'lık artışla yıllık TÜFE 2013 yılında %7,4 düzeyinde gerçekleşmiş ve TCMB'nin yılsonu tahmini olan %6,8'in üzerinde kalmıştır.
- ◆ TCMB 2014 yılına ilişkin para ve kur politikasını açıklamıştır.

İçindekiler

Dünya Ekonomisi	1
Türkiye Ekonomisi	3
Bankacılık Sektörü	13
Grafikler	15
Tablolar	18

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman
kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman
erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.
eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Fed varlık alım programını 10 milyar USD daralttı.

ABD Merkez Bankası (Fed) 18 Aralık'ta sonlanan toplantısında 1 yılı aşkın süredir devam ettiği aylık 85 milyar USD tutarındaki varlık alım programını Ocak 2014'ten itibaren 10 milyar USD azaltma kararı almıştır. Toplantının ardından açıklama yapan Fed Başkanı Ben Bernanke, ABD ekonomisinin varlık alım programında geri adım atılmasına hazır konuma geldiğine, ancak, ABD ekonomisindeki toparlanmanın tamamlanmaktan oldukça uzak olduğuna dikkat çekmiştir. Bu nedenle, ABD'de istihdam artışının beklendiği gibi sürmesi halinde tahvil alımlarının yılın geri kalanında da "ölçülü" bir hızda azaltılacağını vurgulayan Bernanke, tahvil alımlarının sonlandırılacağı dönemin ise 2014 yılsonundan erken olmayacağını ifade etmiştir. Bu çerçevede, Aralık ayında alınan kararın sıkılaştırma politikası olarak algılanmaması gerektiğini belirtmiştir. Diğer taraftan, 2014 yılsonuna ilişkin işsizlik oranı tahminlerini revize eden Fed, daha önce %6,4-6,8 aralığında gerçekleşmesi öngörülen işsizlik oranı tahminini %6,3-6,6 aralığına indirmiştir. Bununla birlikte Fed, işsizlik oranı para politikası için gösterge olarak belirtilen %6,5 seviyesine gerilese dahi, enflasyon %2'yi aşmadığı sürece politika faizinin sıfıra yakın seviyede tutulmaya devam edeceğini belirtmiştir. Karar sonrası ABD 10 yıllık hazine tahvilinin faizi yukarı yönlü bir seyir izlemiş ve 31 Aralık itibarıyla %3,04 ile son iki buçuk yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşmiştir.

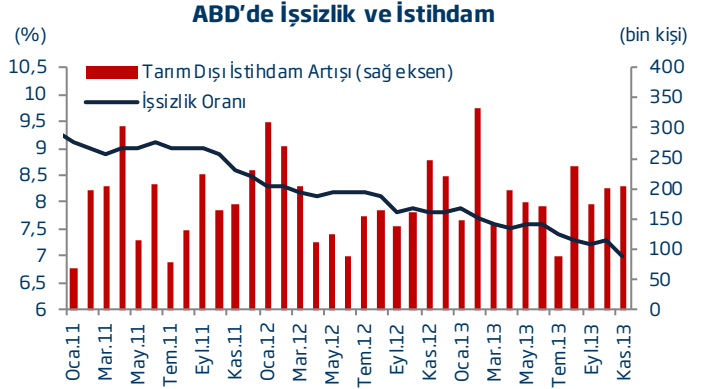
ABD'de bütçe üzerinde anlaşma sağlandı.

ABD'de Cumhuriyetçiler ve Demokratların üzerinde anlaşmaya vardıkları önümüzdeki iki yılı kapsayan bütçe tasarısı Temsilciler Meclisi ve Senato'nun onayının ardından 26 Aralık'ta Başkan Obama tarafından da onaylanmıştır. Böylece, ülkede kamu harcamalarının devamına ilişkin riskler büyük ölçüde hafiflemiştir. Yeni bütçe, 2013 yılı başından bu yana devrede olan harcama kesintilerinin etkisini sınırlandıracak, hükümetin Ekim ayında olduğu gibi yeniden harcama yapamaz duruma gelmesi riskini azaltacak ve bütçe açığını önümüzdeki 2 yıllık dönemde yaklaşık 23 milyar USD tutarında düşürecek önlemleri içermektedir.

ABD ekonomisi 3. çeyrekte %4,1 oranında büyüdü.

ABD'de daha önce %3,6 olarak açıklanan üçüncü çeyrek büyümesi %4,1'e revize edilmiştir. Yukarı yönlü revizyon büyük ölçüde kişisel tüketim harcamalarının GSYH'ye katkısındaki artıştan kaynaklanmıştır. Ülkede işgücü piyasasına ilişkin açıklanan son veriler de işsizlik oranındaki gerilemenin sürdüğünü göstermektedir. Ülkede işsizlik oranı Kasım ayında %7 ile son beş yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. Söz konusu dönemde tarım dışı istihdam artışı da tahminlerin oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Ekonomik aktiviteye ilişkin olumlu gelişmeler doğrultusunda Michigan

tüketici güven endeksi Aralık ayında bir önceki aya göre 7,4 puan artarak 82,5 düzeyinde gerçekleşerek ekonomiye olan güvenin de iyileşme kaydettiğine işaret etmiştir.

Euro Alanı'nda sanayi üretimi Ekim ayında azaldı.

Euro Alanı'nda Aralık ayında açıklanan veriler son aylarda bölge ekonomisine ilişkin artış gösteren olumlu beklentileri bir miktar sekteye uğratmıştır. Bölgede sanayi üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre %1,1 oranında düşüş kaydederek Eylül 2012'den bu yana en kötü aylık performansını sergilemiştir. Öte yandan, enflasyon Ekim ayında gerilediği dört yılın en düşük seviyesinden yükselerek Kasım ayında yıllık bazda %0,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

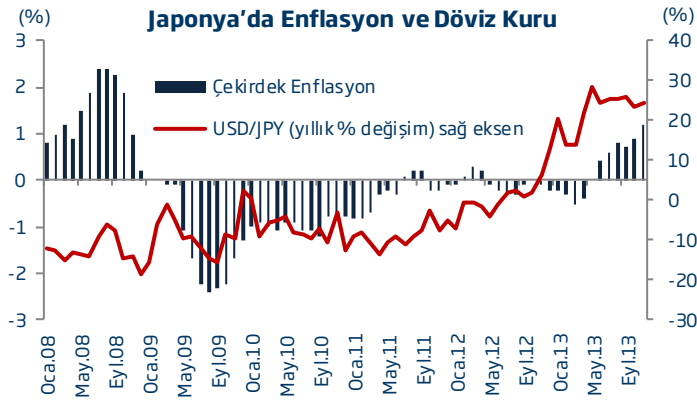
Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard and Poor's (S&P) Avrupa Birliği'nin kredi notunu "AAA"dan "AA+" düzeyine indirmiştir. Bütçe görüşmelerinde artan gerilimin üye ülkelerin Birliğe yönelik desteğinin azaldığına işaret edebileceğini belirten S&P, kredi notu görünümünün negatife indirildiği Ocak 2012'den bu yana AB bütçesine net katkı veren ülkelerin ortalama kredi notlarının da "AA+"dan "AA" seviyesine gerilediğini vurgulamıştır.

ECB 2014 yılında Euro Alanı için %1,1'lik ekonomik büyüme öngörüyor.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), 5 Aralık'ta gerçekleştirdiği para politikası toplantısında beklentilere paralel hareket etmiş ve mevcut para politikasında herhangi bir değişikliğe gitmemiştir. ECB Başkanı Mario Draghi, para politikası toplantısının ardından yaptığı açıklamada enflasyonun 2014 ve 2015 yıllarında %2'lik hedefin altında seyredeceğinin öngörüldüğünü ifade etmiştir. Bölge ekonomisine yönelik tahminlerini de revize eden ECB, 2014 yılı için enflasyon tahminini %1,3'ten %1,1'e indirirken, 2015 yılında enflasyonun %1,3 düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmüştür. ECB, 2014 yılına ilişkin ekonomik büyüme tahminini ise %1'den %1,1'e yükseltmiştir.

Japonya'da enflasyon yükselişini sürdürüyor.

Japonya'da daha önce %1,9 olarak açıklanan 2013 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin büyüme verisi aşağı yönlü revize edilerek %1,1 seviyesine çekilmiştir. Ülkede Aralık ayına ilişkin imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) verisi ise özellikle hızlı istihdam artışına bağlı olarak 55,2 ile yedi yılı aşkın bir sürenin en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kasım ayında çekirdek tüketici fiyatları enflasyonu yıllık bazda %1,2 artarak Ekim 2008'den bu yana gördüğü en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ülkede deflasyonla mücadele kapsamında uygulanmakta olan "Abenomics" politikalarına rağmen küresel piyasalarda Japonya'nın 2015 yılı için belirlediği %2'lik enflasyon hedefinin tutturulmasının ek genişleyici yöndeki politika uygulamaları devreye alınmadan mümkün olmadığına yönelik görüşler gündeme gelmiştir. Enflasyondaki artışta Yen'in diğer gelişmiş ülke para birimlerine karşı değer kaybetmesinin de büyük etkisinin olduğu ve bu nedenle ulaşılan enflasyon seviyelerinin sürdürülebilir

olmayabileceği yorumları yapılmıştır.

Öte yandan, Japonya'da hükümet Aralık ayının son haftasında Nisan ayında başlayacak olan 2014 mali yılı için hazırlanan 95,9 trilyon Yen'lik (921,7 milyar USD) bütçe tasarısını onaylamış ve yüksek borçluluk seviyelerine

rağmen hükümet harcamalarında genişleyici yönde adımlar atmıştır. Ülkede iş dünyası güven endeksi (Tankan) ise 4. çeyrekte son altı yılın zirvesinde gerçekleşmiştir. Olumlu veri açıklamalarının etkisiyle Nikkei endeksi de son altı yılın zirvesine çıkmıştır.

Çin ekonomisi...

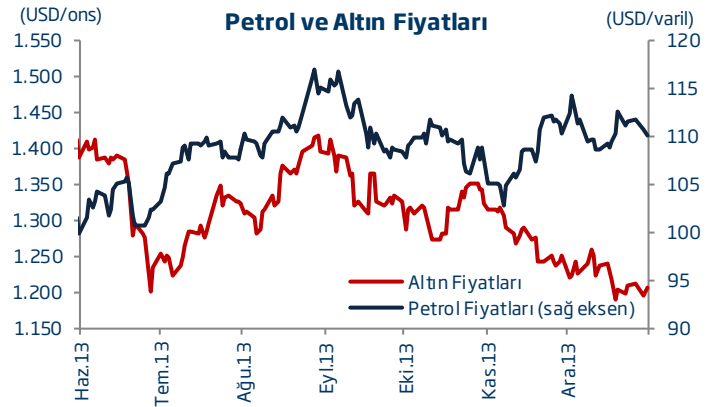
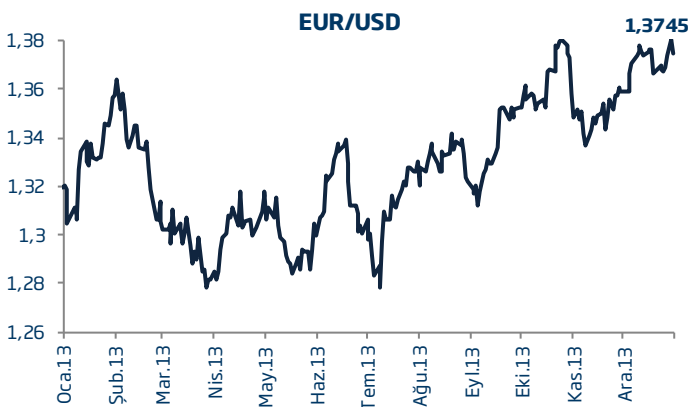
Çin'de sanayi üretimi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %10 oranında artmış ancak son 5 yıllık artış ortalamasının (%12,3) gerisinde kalmıştır. Perakende satışlar ise %13,7 oranında artarak bu yılın en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Aralık ayına ilişkin imalat PMI endeksi ise bir önceki aya göre 0,3 puan gerilemiş ancak 50,5 ile eşik değerinin üzerindeki seyrini sürdürmüştür. Diğer taraftan merkez bankasının likidite koşullarını sıkılaştırması paralelinde bankalararası piyasada haftalık ortalama repo faizleri son altı ayın en yüksek seviyesine çıkmıştır. Çin Merkez Bankası 24 Aralık'ta üç haftanın ardından piyasalara yeniden likidite sağlamış ancak finansal piyasalarda endişeli hava etkili olmaya devam etmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda Shanghai Bileşik endeksi Aralık ayında %4,7 oranında düşüş kaydederek son 4 ayın en düşük seviyelerine inmiştir.

EUR/USD paritesi dalgalı bir seyir izledi.

Aralık ayının ilk yarısında yukarı yönlü bir seyir izleyen EUR/USD paritesi Fed'in varlık alım programını azaltma kararının ardından bir miktar gerilemiş, izleyen günlerde ise yeniden yükselmiş ve 31 Aralık itibarıyla 1,3745 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Altın fiyatlarındaki düşüş sürüyor...

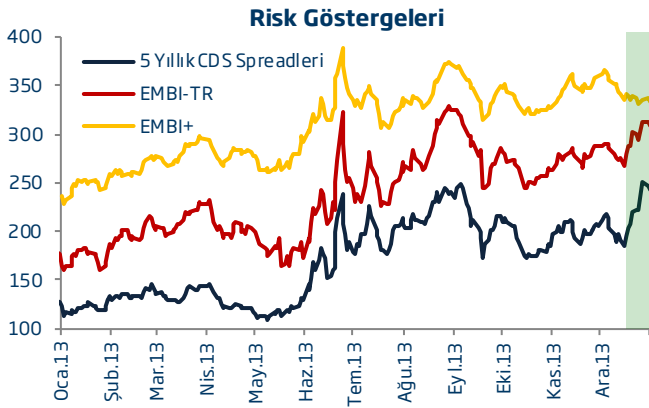
Fed'in para politikasına ilişkin belirsizliğin büyük ölçüde azalması altın fiyatlarının Aralık ayında genel olarak aşağı yönlü bir seyir izlemesinde etkili olmuştur. Altın fiyatı, 31 Aralık itibarıyla 1.205 USD/ons düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde petrol fiyatları ise, Güney Sudan ve Libya kaynaklı arz yönlü endişelere bağlı olarak dalgalı bir seyir izlemiş ve 31 Aralık itibarıyla 110 USD/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: Reuters

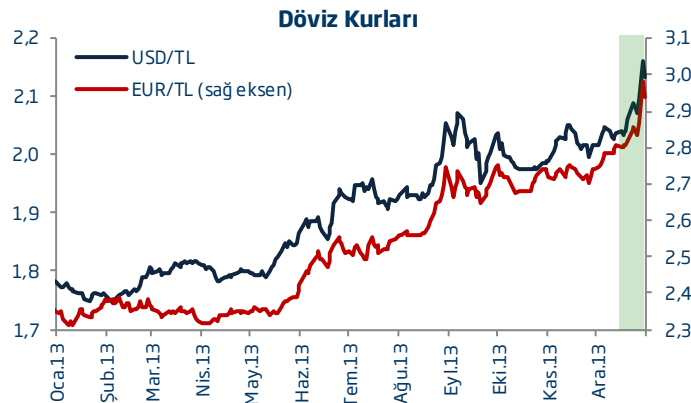
Aralık ayının ikinci yarısında yurt içindeki siyasi gelişmelerle risk algısı artış kaydetti.

17 Aralık tarihinde başlatılan yolsuzluk soruşturmasının siyasi ve ekonomik istikrarı bozabileceği endişesi yılın son haftalarında Türkiye'ye yönelik risk algısının bozulmasına neden olmuş, bu gelişmeler paralelinde kabinede değişiklikler yapılmıştır. Aralık sonu itibarıyla Türkiye'nin 5 yıllık CDS spreadleri Haziran 2012'den bu yana en yüksek düzeyine ulaşırken, Türk eurotahvillerinin risk primi (EMBI-TR) de 16-31 Aralık tarihleri arasında 41 baz puan yükselmiştir. Aynı dönemde gelişmekte olan ülkelerin eurotahvillerinin (EMBI+) risk primi ise yatay bir seyir izlemiştir.

Döviz kurlarında hızlı yükseliş...

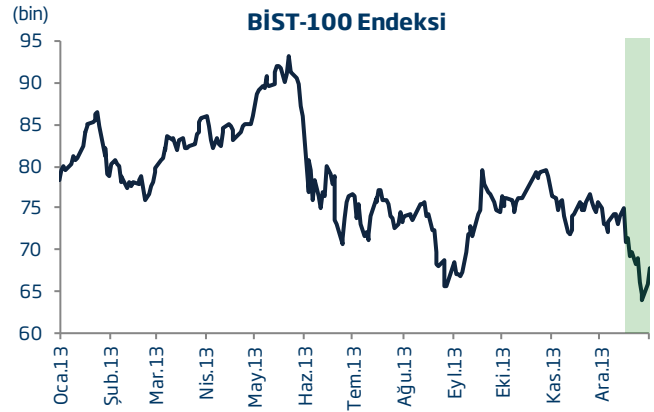
Fed'in Aralık ayı toplantısında aylık varlık alım programını Ocak ayından itibaren 10 milyar USD tutarında azaltmaya karar vermesine rağmen, varlık alımlarının önümüzdeki dönemde hızlı bir şekilde azaltılmayacağını vurgulaması ve söz konusu gelişmenin önceden büyük ölçüde fiyatlanmış olması bu durumun gelişmekte olan ülkelerin para birimlerine etkisini sınırlamıştır. Bununla birlikte, Aralık ayının ikinci yarısında başlatılan yolsuzluk soruşturması, diğer gelişmekte olan ülkelerin aksine, Türk Lirası'ndaki değer kaybının sürmesine neden olmuştur. 27 Aralık'ta gün içinde bankalararası piyasada USD/TL 2,1770, EUR/TL de

3,0155 ile tarihi yüksek seviyelere ulaşmıştır. Yılın son gününde bir miktar gevşeyen Dolar ve Euro kuru 31 Aralık itibarıyla TCMB döviz alış kuruna göre sırasıyla 2,1343 ve 2,9365 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Borsa İstanbul'da kayıplar %15'e kadar yükseldi.

Türkiye'ye yönelik risk algısındaki bozulma yatırımcıların daha güvenli yatırım araçlarına yönelmesine neden olmuştur. Bu çerçevede, 17 Aralık'tan itibaren BİST-100 endeksi hızlı bir şekilde gerilemiştir. Bu tarihten yılsonuna kadar olan dönemde endekste kayıplar %15'e kadar ulaşmıştır. Yılın son günlerinde bir miktar toparlanan BİST-100 endeksi 31 Aralık itibarıyla 16 Aralık'a kıyasla %9,4 gerileyerek 67.802 puandan kapanmıştır.

Gösterge tahvilin faizi çift haneli seviyelere yükseldi.

Söz konusu gelişmelerin etkileri tahvil piyasasında da gözlenmiştir. Türkiye'nin iki yıllık hazine tahvillerinin (gösterge tahvil) bileşik faizi risk göstergelerindeki bozulma paralelinde yükseliş eğilimi sergileyerek %10'un üzerine çıkmış ve Ağustos'tan bu yana ilk defa çift haneli düzeyde gerçekleşmiştir.

Kaynak: Reuters

Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde beklentilerin üzerinde büyüdü.

Türkiye ekonomisi 2013 yılının üçüncü çeyreğinde de toparlanma eğilimini sürdürmüş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,4 oranında büyüme kaydetmiştir. Piyasa beklentisi GSYH'nin %4,05 artış kaydedeceği yönündeydi. Böylece, Türkiye ekonomisi yılın ilk dokuz aylık dönemde 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %4 oranında büyümüştür.

Takvim etkilerinden arındırıldığında, GSYH üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,3'lük artış kaydetmiş ve 2011 yılının son çeyreğinden bu yana en yüksek yıllık artışı gerçekleştirmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH de bir önceki çeyreğe göre %0,9 oranında artarak söz konusu dönemde global gelişmelerden kaynaklanan dalgalanmalara rağmen ekonomik aktivitenin bir önceki çeyreğe göre hızlandığına işaret etmiştir.

GSYH Gelişmeleri (1998 fiyatlarıyla)

Dönem	Takvim	Mevsim ve Takvim
	Etkisinden Arındırılmış GSYH* (%)	Etkisinden Arındırılmış GSYH** (%)
2011 Ç1	12,5	2,2
2011 Ç2	9,0	0,8
2011 Ç3	8,4	1,3
2011 Ç4	4,9	0,7
2012 Ç1	2,4	-0,4
2012 Ç2	3,1	1,4
2012 Ç3	1,8	0,3
2012 Ç4	1,4	0,2
2013 Ç1	3,7	1,5
2013 Ç2	4,2	2,0
2013 Ç3	4,3	0,9

*Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim

**Bir önceki çeyreğe göre değişim

Öte yandan, TÜİK 2013 yılının ilk ve ikinci çeyreğine ilişkin GSYH verilerinde revizyon gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılının ilk çeyrek büyümesi %2,9'dan %3'e, ikinci çeyrek büyümesi %4,4'ten %4,5'e revize edilmiştir.

Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

	2010		2011				2012				2013					
	Yıllık	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	9 Aylık
Tüketim	4,9	5,8	0,3	-0,3	0,3	0,8	0,3	3,1	4,4	3,4	3,6	3,1	4,4	3,4	3,6	3,6
Özel	4,7	5,3	-0,3	-0,8	-0,2	-0,3	-0,4	2,4	3,6	3,3	3,1	2,4	3,6	3,3	3,1	3,1
Kamu	0,2	0,5	0,5	0,4	0,5	1,0	0,6	0,7	0,8	0,1	0,5	0,7	0,8	0,1	0,5	0,5
Yatırım	6,1	4,3	-0,4	-1,2	-0,8	-0,4	-0,7	0,6	1,0	1,3	1,0	0,6	1,0	1,3	1,0	1,0
Özel	5,4	4,4	-0,3	-1,4	-1,0	-1,4	-1,1	-1,6	-0,4	1,0	-0,3	-1,6	-0,4	1,0	-0,3	-0,3
Kamu	0,7	-0,1	0,0	0,2	0,3	1,0	0,3	2,3	1,5	0,4	1,3	2,3	1,5	0,4	1,3	1,3
Stok Değişimi	2,5	-0,2	-2,3	-1,6	-0,6	-1,3	-1,4	0,0	2,5	1,9	1,5	0,0	2,5	1,9	1,5	1,5
Net İhracat	-4,4	-1,1	5,6	6,0	2,7	2,4	4,1	-0,8	-3,4	-2,2	-2,2	-0,8	-3,4	-2,2	-2,2	-2,2
İhracat	0,9	1,9	2,9	5,5	3,4	4,1	4,0	1,3	0,0	-0,6	0,2	1,3	0,0	-0,6	0,2	0,2
İthalat	-5,2	-3,0	2,7	0,5	-0,8	-1,7	0,1	-2,1	-3,5	-1,6	-2,4	-2,1	-3,5	-1,6	-2,4	-2,4
GSYH	9,2	8,8	3,1	2,8	1,5	1,4	2,2	3,0	4,5	4,4	4,0	3,0	4,5	4,4	4,0	4,0

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

GSYH* Gelişme Hızı Revizyonları (%)

	Eski	Yeni	Fark
2013			
I. Çeyrek	2,87	2,97	0,10
II. Çeyrek	4,44	4,53	0,09

* Sabit Fiyatlarla

Üçüncü çeyrekte iç tüketim bir miktar ivme kaybetti.

Yurt içi talep koşullarındaki toparlanma 2013 yılının ilk dokuz ayında tüketim harcamalarını olumlu yönde etkilemiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde özel tüketim harcamaları bir önceki çeyreğe göre ivme kaybetmekle beraber 2012 yılına kıyasla yüksek düzeyini korumaya devam etmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak %5,1 oranında artan özel tüketim harcamaları 2013 yılının üçüncü çeyreğinde GSYH'ye 3,3 puanlık katkı yapmıştır. Kamunun tüketim harcamaları ise ivme kaybetmiş ve söz konusu dönemde GSYH artışına yalnızca 0,1 puanlık katkı sağlamıştır.

Özel sektörün yatırım harcamaları artarken kamunun yatırım harcamaları ivme kaybetti.

2012 yılının ilk çeyreğinden bu yana GSYH artışını düşürücü yönde etkide bulunan özel sektörün yatırım harcamaları 2013 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,3 oranında artarak GSYH artışına 1 puanlık katkıda bulunmuştur. Kamunun yatırım harcamaları ise ivme kaybederek 2013 yılının en düşük düzeyine gerilemiştir.

Net ihracat büyümeye negatif katkı sağlamaya devam ediyor.

Özellikle yılın ikinci çeyreğinde belirginleşen altın ithalatının Ağustos ayı itibarıyla normalleşme eğilimine girmesi net ihracatın büyüme üzerindeki düşürücü yöndeki etkisinin üçüncü çeyrekte bir miktar zayıflamasında etkili olmuştur.

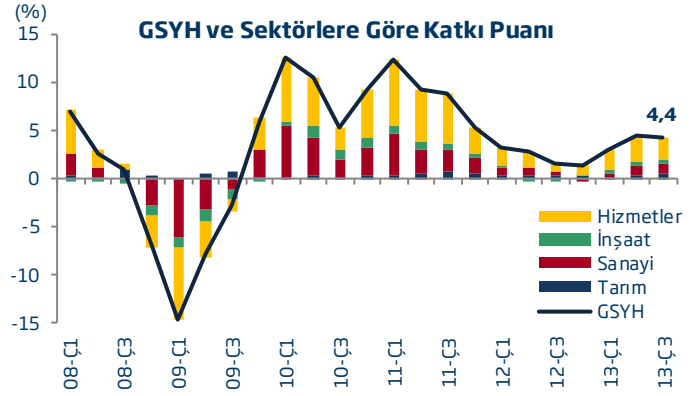
İnşaat sektörü yıllık bazda %8,7 büyüdü.

Üretim yöntemine göre incelendiğinde, GSYH içinde en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörünün yılın üçüncü çeyreğinde yıllık bazda reel olarak %4,3 artış kaydettiği ve

büyümeye 2,4 puanlık katkı sağladığı görülmektedir. İnşaat sektöründe ise üretim faaliyeti hız kazanmaya devam etmekte olup bu dönemde reel olarak %8,7 oranında artış kaydetmiş ve inşaat sektörünün büyüme katkısı 0,5 puan olmuştur. 2013'ün üçüncü çeyreğinde %4,3 reel artış kaydeden sanayi üretimi de büyümeyi 1,1 puan artırıcı yönde etkilemiştir.

2013 yılında büyümenin %4 civarında gerçekleştiğini tahmin ediyoruz.

2013 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla GSYH verileri Türkiye ekonomisindeki toparlanma eğiliminin devam ettiğine işaret etmiştir. Bu dönemde, tüketim harcamaları bir miktar ivme kaydederken özel sektörün yatırım harcamalarındaki artış söz konusu ivme kaybının büyüme üzerindeki olumsuz etkisini telafi etmiştir. Böylece, Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte beklentilerin üzerinde bir büyüme performansı sergilemiştir. Ekonomik aktivitedeki ılımlı toparlanma eğiliminin yılın son çeyreğinde de devam ettiği görülmekle birlikte, TCMB'nin hâlihazırdaki sıkılaştırıcı yöndeki para

politikası uygulamalarının ve BDDK'nın son dönemde tüketici kredilerine ilişkin aldığı tedbirlerin söz konusu dönemde büyüme üzerinde bir miktar sınırlandırıcı etkiye bulunduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede, 2013 yılında Türkiye ekonomisinin %4 civarında bir büyüme kaydettiğini düşünüyoruz.

Sanayi üretim Ekim ayında hız kesti.

Beklentilerin oldukça üzerinde açıklanan Eylül ayı verisinin ardından, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre %3,1 oranında azalmıştır. Ana sanayi grupları itibarıyla bakıldığında, Ekim ayında özellikle dayanıklı tüketim malları imalatında bir önceki aya göre kaydedilen düşüş dikkat çekmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında ise, yılın ilk dokuz ayında aylık bazda ortalama %3,1 oranında artış kaydeden takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksinin Ekim ayında %0,7 ile düşük bir oranda arttığı görülmektedir.

Markit'in açıkladığı verilere göre Aralık ayında imalat PMI endeksi Kasım ayındaki 55 seviyesinden 53,5'e gerilemiştir. Bununla birlikte, endeksin halen eşik seviye olan 50'nin üzerinde gerçekleşmesi imalat sektöründe yeni siparişlerde artışa işaret etmiştir.

Tüketici güveninde azalış...

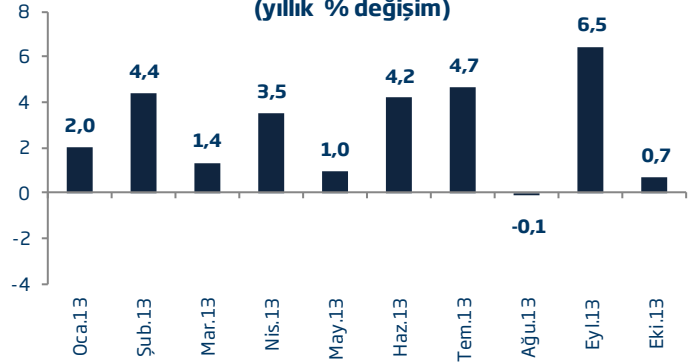
Tüketici Güven Endeksi Aralık ayında bir önceki aya göre 2,5 puan azalarak 75 düzeyinde gerçekleşmiştir. Endekste azalış, büyük ölçüde tüketicilerin genel ekonomik duruma ilişkin beklentilerindeki bozulmadan kaynaklanmıştır.

Aralık ayında Tüketici Güven Endeksi'ndeki söz konusu gerilemenin yanı sıra mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi de bir önceki aya göre 0,6 puan azalarak 110,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gelecek dönemde ihracat ve iç sipariş miktarlarında azalış bekleyenlerdeki artış endeksin düşüşünde etkili olmuştur. Aralık ayında mevsimsellikten arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı ise bir önceki aya göre 0,9 puan artarak %75,9 seviyesine çıkmıştır.

İşsizlik oranında yükseliş sürüyor.

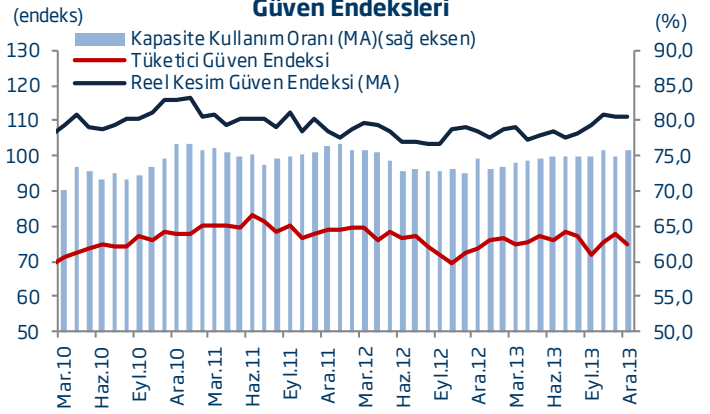
Eylül ayında işsizlik oranı %9,9 ile son 6 ayın en yüksek seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde tarım dışı işsizlik oranı %12,3, genç nüfusta işsizlik oranı %19,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsiz sayısı Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 292 bin kişi artış kaydederken, işgücüne katılım oranı aynı dönemde 0,3 puan yükselerek %51,3 seviyesine çıkmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı da yükselişini sürdürerek %10,2 olmuştur.

Sanayi Üretim Endeksi* (yıllık % değişim)

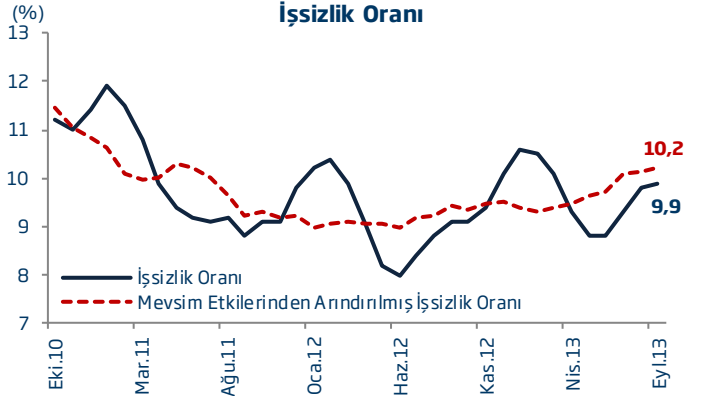

(*) Takvim etkilerinden arındırılmıştır.

Güven Endeksleri

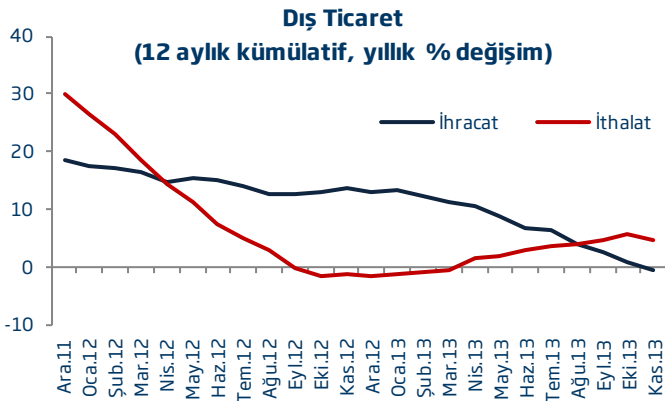
İşsizlik Oranı

Dış ticaret açığı Kasım ayında 7,2 milyar USD ile beklentilerin altında ...

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Kasım ayında ihracat hacmi bir önceki yılın aynı ayına göre %3,6 oranında artarak 14,3 milyar USD olurken, ithalat hacmi %2,2 oranında artış kaydederek 21,4 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece, dış ticaret açığı Kasım ayında %0,6 oranında gerileyerek 7,2 milyar USD ile beklentilerin bir miktar altında kalmıştır. Kasım 2012'de %65,7 seviyesinde olan ihracatın ithalatı karşılama oranı da Kasım 2013'te %66,6 düzeyine yükselmiştir.

2013 yılının ilk 11 ayında ise, ihracat hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,8 oranında daralırken, ithalat hacmi %5,4 oranında genişlemiştir. Bu çerçevede, söz konusu dönemde dış ticaret açığı %16,8 oranında artış kaydederek 89,8 milyar USD düzeyine çıkmıştır. Aynı dönem itibarıyla altın ticareti hariç tutulduğunda, ihracat hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,5 oranında artarken, ithalat hacminde artış oranı %2,6 düzeyinde gerçekleşmiştir. Ocak-Kasım 2013 döneminde altın hariç dış ticaret açığı ise yıllık bazda %3,6 oranında gerileyerek 79,4 milyar USD olmuştur

Kasım ayında en fazla ihracat motorlu kara taşıtları faslında gerçekleşti.

Kasım ayında motorlu kara taşıtlarının ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre %25,6 artarak 1,7 milyar USD seviyesine ulaşmış ve söz konusu fasıl ihracatta birinci sırada yer almıştır. Bu dönemde en çok ihracat yapılan ikinci fasıl olan kazanlar ve makinalarda ihracat %12,3 oranında artış kaydetmiştir. 2013 yılı boyunca yüksek seyirini koruyan söz konusu iki fasılda gerçekleştirilen ihracat Ocak-Kasım döneminde toplam ihracatın %19,7'sini oluşturmuştur.

Demir çelik faslında ise Kasım ayında ihracatın art arda yedinci ayında da gerilediği görülürken, yılın ilk 11 ayında söz konusu fasılda gerçekleştirilen ihracatının bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,3 oranında azaldığı görülmektedir.

Ara malları ithalatının toplam ithalat içindeki payı geriledi.

2013 yılı boyunca artış hızı toplam ithalat artışının altında kalan ara malı ithalatı, Kasım ayında da bir önceki yılın aynı ayına göre %1 ile sınırlı bir artış kaydetmiştir. Bu çerçevede, Ocak-Kasım döneminde ara malı ithalatının toplam ithalat içindeki payı yıllık bazda 1,1 puan gerileyerek %73,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kasım ayında tüketim malı ithalatındaki yıllık artış %9,8 düzeyinde gerçekleşmiştir. Ocak-Kasım döneminde %13,5 genişleyen tüketim malı ithalatının toplam ithalat içindeki payı aynı dönemde yıllık bazda 0,9 puan artış kaydetmiştir. Bununla birlikte, son 2 ayda tüketim malı ithalatındaki artış ivme kaybetmiştir.

Yatırım mallarında ise, ithalat Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %2,1 genişlemiştir. Yılın ilk 11 ayı itibarıyla yıllık bazda artışın %7,8 ile toplam ithalat artış hızının bir miktar üzerinde gerçekleştiği görülmüştür.

Avrupa Birliği ülkelerinin ihracattaki payı Kasım ayında %44,1'e yükseldi.

Avrupa Birliği ülkelerinin Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 2,1 puan yükselerek %44,1 düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Yakın ve Orta Doğu ülkelerinin payı da 1,8 puan azalarak %22,9'a gerilemiştir.

Ülke bazında dış ticaret verileri incelendiğinde ise, en büyük ihracat pazarının Kasım ayında da %9,6'lık payla Almanya, en çok ithalat yapılan ülkenin de %10,9'luk payla Rusya olduğu görülmektedir. Kasım ayında Almanya'ya yapılan ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %12,4 oranında, Rusya'dan yapılan ithalat ise %3,1 oranında artmıştır.

Beklentiler...

Son dönemde küresel iktisadi faaliyete yönelik olumlu beklentilerin ihracatın seyri üzerinde etkili olması beklenmektedir. Ayrıca, yılın son ayında ivme kazanan TL'deki değer kaybının da dış ticaret dengesini olumlu yönde etkileyebileceği tahmin edilmektedir. Yurt içinde TCMB ve BDDK'nın son dönemde yürürlüğe koyduğu düzenlemelerin ise iç talep üzerinde baskı yaratacağı ve böylece ithalat artışını sınırlandıracağı öngörülmektedir.

Dış Ticaret Dengesi

	(milyar USD)					
	Kasım		Değişim	Ocak-Kasım		Değişim
	2012	2013	(%)	2012	2013	(%)
İhracat	13,8	14,3	3,6	139,9	138,7	-0,8
İthalat	20,9	21,4	2,2	216,7	228,5	5,4
Dış Ticaret Dengesi	-7,2	-7,2	-0,6	-76,9	-89,8	16,8
Karşılama Oranı (%)	65,7	66,6	-	64,5	60,7	-

Kaynak: TÜİK

Cari açık Ekim ayında beklentilere paralel gerçekleşti.

Cari açık Ekim ayında piyasa beklentilerine paralel olarak 2.890 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Ocak-Ekim döneminde cari açık geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %31,2 artarak 51.901 milyon USD'ye ulaşmıştır. 12 aylık kümülatif cari açık ise Ekim ayı itibarıyla 60.855 milyon seviyesindedir.

İlk 10 ay itibarıyla altın ithalatı ödemeler dengesini olumsuz etkiledi.

Cari işlemler hesabında Ekim ayında 5.606 milyon USD seviyesinde gerçekleşen dış ticaret açığının 685 milyon USD'si altın ticaretinden kaynaklanmaktadır. Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %21,1 artan dış ticaret açığının, altın ticareti hariç tutulduğunda, %5,2 gerilediği dikkat çekmektedir. Nitekim, altın ticareti hariç tutulduğunda, Ocak-Ekim dönemindeki cari açık 42.220 milyon USD'ye, 12 aylık kümülatif cari açık da 51.898 milyon USD'ye gerilemektedir.

Turizm gelirlerinde artış...

Toplam dış ticaret açığındaki genişlemeye karşılık turizm gelirleri cari açığı sınırlandırmaya devam etmiştir. Net turizm gelirleri Ocak-Ekim döneminde geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %10,7 artarak 20.958 milyon USD'ye ulaşmıştır.

Gelir dengesi...

Ocak-Ekim döneminde yatırım geliri dengesinin altında yer alan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlara ilişkin net giderler bir önceki yılın aynı dönemine göre %28,6 artarak 7.931 milyon USD'ye ulaşmış ve cari açığı artıran bir diğer unsur olmuştur.

Portföy yatırımlarında sermaye girişi devam ediyor.

Global piyasalardaki volatiliteye bağlı olarak Haziran ve Temmuz aylarında 3.421 milyon USD net sermaye çıkışının yaşandığı portföy yatırımlarında, Ağustos ayından bu yana yeniden sermaye girişi gözlenmektedir. Nitekim, Ekim ayındaki 3.757 milyon USD'lik giriş ile Ağustos, Eylül ve Ekim

aylarındaki toplam net portföy yatırımından kaynaklı sermaye girişi 7.843 milyon USD'ye ulaşmıştır. Ekim ayında portföy yatırımlarının detayları incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasından 641 milyon USD net alım yaptığı, devlet iç borçlanma senetlerinden ise 243 milyon USD net satım yaptığı görülmektedir. Öte yandan, Ekim ayında kamu kesimi uluslararası piyasalarda 1.250 milyon USD tutarında kira sertifikası ihraç ederken, bankacılık sektörü ve bankacılık dışı sektör de uluslararası piyasalarda sırasıyla 1.190 milyon USD ve 500 milyon USD tutarında tahvil ihracı gerçekleştirmiştir.

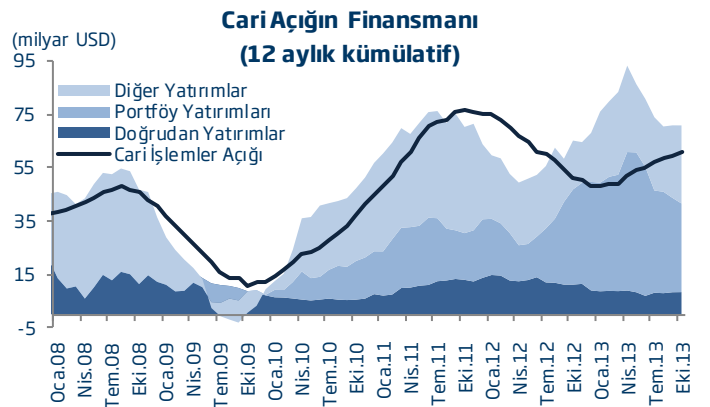
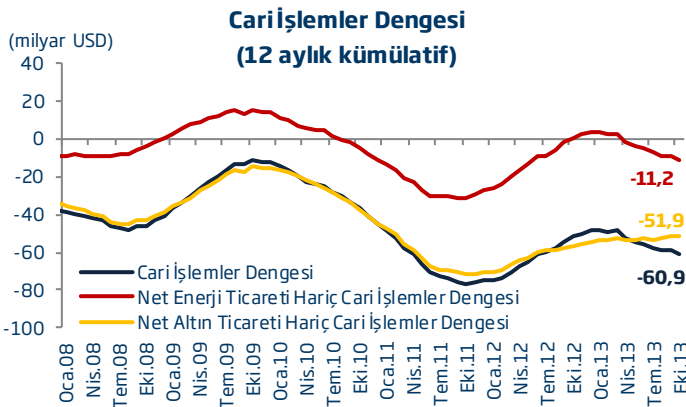
Doğrudan yatırımlar zayıf seyrini sürdürüyor.

Cari açığın finansmanında doğrudan yatırımların düzeyini korumaya devam ettiği görülmektedir. Ekim ayında doğrudan yatırımlarda net 505 milyon USD tutarında giriş kaydedilirken, Ocak-Ekim döneminde bu kalemden kaydedilen toplam net sermaye girişi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %7,8'lik düşüşle 7.211 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

Diğer yatırımlar...

Diğer yatırımların varlık kalemi incelendiğinde, Ekim ayında Türk bankalarının ve reel sektörün yurt dışındaki muhabirleri nezdinde bulunan efektif ve mevduatından 1.710 milyon USD'lik tutarı yurt içine getirdiği görülmektedir.

Yükümlülükler tarafında ise, Ekim ayında bankacılık sektörü yurt dışından 1.700 milyon USD tutarında uzun vadeli kredi kullanmıştır. Böylece, bankacılık sektörünün 12 aylık kümülatif veriler dikkate alınarak hesaplanan uzun vadeli borç çevirme oranının Ekim ayında artış eğilimini sürdürdüğü ve %190 seviyesine kadar yükseldiği dikkat çekmektedir. Öte yandan, sektör yurt dışından kullanılan kısa vadeli kredilerde Ekim ayında 1.651 milyon USD net geri ödeme yapmıştır. Bankacılık dışı sektörler ise, Ekim ayında uzun vadeli kredilerde 193 milyon USD net geri ödeme yaparken, kısa vadeli kredilerde 978 milyon USD kullanım gerçekleştirmiştir. 12 aylık kümülatif verilere göre bankacılık

Kaynak: TCMB

dışı kesimin uzun vadeli borç çevirme oranı %100 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Rezervlerde artış...

Ekim ayında rezervlerde 2.169 milyon USD'lik artış gerçekleşirken, Ocak-Ekim dönemi itibarıyla rezervler 11.532 milyon USD tutarında artmıştır. Ekim'de net hata ve noksan kaleminde ise 1.450 milyon USD'lik çıkış kaydedilmiştir.

Beklentiler...

Altın ticareti hariç tutulduğunda cari açığın gerileme eğiliminde olduğu görülmektedir. Önümüzdeki aylarda TCMB'nin para politikasındaki sıkılaşma eğiliminin etkilerinin gözlenmeye başlaması ve son dönemde hanehalkının aşırı borçlanmasına ilişkin alınan tedbirlerin devreye girmesi ile altın ticareti hariç cari açığı iyileşmenin devam edeceği tahmin edilmektedir. Ayrıca, TL'de son dönemde hızlanan

değer kaybının da cari açık üzerinde olumlu etkilerinin gözlenebileceği düşünülmektedir.

Portföy yatırımlarında ise, son üç ayda gözlenen iyileşmeye rağmen Fed'in önümüzdeki dönemdeki para politikası kararlarına bağlı olarak zaman zaman dalgalanma yaşanabilecektir. Ayrıca, yurt içinde son dönemde artan siyasi tansiyonun da yurt içine yönelik sermaye akımlarında dalgalanmalara yol açabileceği düşünülmektedir.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Ekim 2013	Ocak-Ekim		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.890	-39.553	-51.901	31,2	-60.855
Dış Ticaret Dengesi	-5.606	-54.684	-66.236	21,1	-76.887
Hizmetler Dengesi	3.351	20.451	21.636	5,8	23.787
Turizm (net)	3.080	18.927	20.958	10,7	23.282
Gelir Dengesi	-742	-6.340	-8.159	28,7	-8.976
Cari Transferler	107	1.020	858	-15,9	1.221
Sermaye ve Finans Hesapları	4.340	35.807	48.064	34,2	59.529
Doğrudan Yatırımlar (net)	505	7.820	7.211	-7,8	8.335
Portföy Yatırımları (net)	3.757	30.276	22.770	-24,8	33.283
Varlıklar	383	3.121	2.811	-9,9	2.347
Yükümlülükler	3.374	27.155	19.959	-26,5	30.936
Hisse Senetleri	641	3.039	315	-89,6	3.550
Borç Senetleri	2.733	24.116	19.644	-18,5	27.386
Diğer Yatırımlar (net)	2.247	18.747	29.691	58,4	29.341
Varlıklar	1.977	3.126	2.468	-21,0	-1.226
Efektif ve Mevduat	1.710	4.890	3.393	-30,6	-328
Yükümlülükler	270	15.621	27.223	74,3	30.567
Ticari Krediler	-279	398	3.556	793,5	4.180
Krediler	710	6.041	14.551	140,9	18.169
Bankacılık Sektörü	49	2.369	14.616	517,0	17.409
Bankacılık Dışı Sektörler	785	5.267	585	-88,9	1.908
Mevduat	-192	8.686	8.550	-1,6	7.663
Yurtdışı Bankalar	-198	8.228	7.170	-12,9	6.071
Yabancı Para	-1.108	6.691	7.176	7,2	5.730
Türk Lirası	910	1.537	-6	-	341
Yurtdışı Kişiler	182	2.428	3.053	25,7	3.538
Rezerv Varlıklar (net)	-2.169	-20.992	-11.532	-45,1	-11.354
Net Hata ve Noksan	-1.450	3.746	3.837	2,4	1.326

Merkezi yönetim bütçesi Kasım ayında fazla verdi.

Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre Kasım ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %10,7 oranında artarak 36,9 milyar TL olurken, harcamalardaki artış %9,1 düzeyinde gerçekleşmiş ve 30,5 milyar TL olmuştur. Böylece, Kasım 2012'de 5,4 milyar TL fazla veren merkezi yönetim bütçesi Kasım 2013'te 6,4 milyar TL fazla vermiştir.

2013 yılının ilk 11 ayı itibarıyla ise, bütçe gelirleri ve harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %17,3 ve %12,7 oranında artış kaydetmiştir. Gelirlerde kaydedilen artış oranının harcamaların üstünde gerçekleşmesiyle bütçe açığı yıllık bazda %90,7 oranında azalarak 1,2 milyar TL düzeyine gerilemiştir. Bu dönemde, faiz dışı fazla %40,1 artarak 46,8 milyar TL düzeyine ulaşmıştır.

Ekim'de ivme kaybeden vergi gelirleri Kasım ayında yeniden toparlandı.

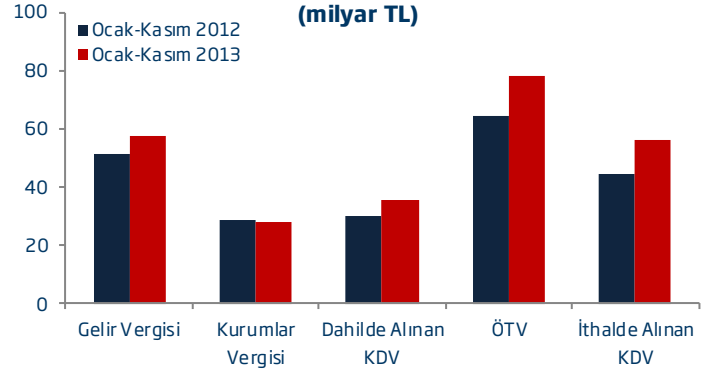
Ekim ayında ivme kaybeden vergi gelirlerindeki artış Kasım ayında yeniden toparlanma eğilimi sergilemiş ve bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %12,2 genişleyerek 33,1 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, Kasım ayında Dahilde Alınan KDV, Özel Tüketim Vergisi ve İthalde Alınan KDV'den elde edilen gelirlerin sırasıyla %18, %16,2 ve %21,2 artış kaydettiği ve 2013 yılı genelindeki olumlu görünümünü sürdürdüğü görülmektedir.

Yılın ilk 11 ayı değerlendirildiğinde, gelir kalemlerinin genel olarak yılsonu hedeflerine paralel seyrettiği, sadece alkollü içeceklerden alınan özel tüketim vergisinden elde edilen gelirlerin yılsonu hedefinin bir miktar gerisinde kaldığı görülmektedir.

Bütçe harcamaları...

Kasım ayında faiz dışı bütçe giderleri bir önceki yılın aynı ayına göre %17,4 oranında artarak 28,7 milyar TL düzeyinde

Vergi Gelirleri (milyar TL)

gerçekleşirken, faiz harcamaları %49,3 oranında gerileyerek bütçe harcamalarındaki artışı bir miktar sınırlandırmıştır. Kasım ayında bütçe giderlerinde, cari transferler altında izlenen sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerindeki %44'lük artış etkili olmuştur. Ayrıca, tarımsal destekleme ödenekleri ve 2022 sayılı kanun çerçevesinde 65 yaş üzerindeki muhtaç kişilere gerçekleştirilen ödemeler de cari transferler kalemindeki artışa katkı sağlamıştır.

Yılın ilk 11 ayına bakıldığında ise bütçe harcamalarının 358,2 milyar TL ile yılsonu hedefinin %88,7'sine ulaştığı görülmektedir. Aynı dönemde, faiz ve faiz dışı harcamalardaki yıllık artışlar sırasıyla %2,7 ve %14,5 olmuştur.

Beklentiler...

Yılın ilk 11 ayında bütçe gerçekleştirmelerinin yılsonu hedefleri ile uyumlu olduğu görülmektedir. Ayrıca, Ekim ayında vergi gelirlerinde kaydedilen ivme kaybının kalıcı olmaması bütçe performansının olumlu görünümünü önümüzdeki dönemde de sürdüreceğine işaret etmektedir. Öte yandan, geçtiğimiz yıllarda Aralık ayında bütçe harcamalarında gözlenen yüksek düzeydeki artışlar dikkate alındığında, bütçe harcamalarının yılın son ayında hızlanabileceği ve bütçe açığının yılsonu hedefine yakınsayabileceği düşünülmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Kasım			Ocak-Kasım			Bütçe Hedefi	Gerç./ Hedef (%)	OVP Gerç. Tahmini
	2012	2013	% Değişim	2012	2013	% Değişim			
Harcamalar	27,9	30,5	9,1	317,7	358,2	12,7	404,0	88,7	406,6
Faiz Harcamaları	3,5	1,8	-49,3	46,7	48,0	2,7	53,0	90,6	50,5
Faiz Dışı Harcamalar	24,5	28,7	17,4	271,0	310,2	14,5	351,0	88,4	356,1
Gelirler	33,4	36,9	10,7	304,4	357,0	17,3	370,1	96,5	387,2
Vergi Gelirleri	29,5	33,1	12,2	255,7	299,4	17,1	317,9	94,2	325,1
Diğer Gelirler	3,9	3,8	-0,9	48,7	57,6	18,2	52,1	110,5	62,0
Bütçe Dengesi	5,4	6,4	18,5	-13,3	-1,2	-90,7	-34,0	3,7	-19,4
Faiz Dışı Denge	8,9	8,2	-7,9	33,4	46,8	40,1	19,0	245,5	31,1

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Aralık ayında TÜFE beklentilerin bir miktar üzerinde gerçekleşti.

Aralık ayında bir önceki aya göre TÜFE ve ÜFE sırasıyla %0,46 ve %1,11 oranında artış kaydetmiştir. Reuters anketine göre piyasa beklentisi TÜFE'nin %0,40 artacağı yönündeydi. TCMB Beklenti Anketi'ne göre ise piyasalar TÜFE'nin Aralık ayında %0,42 artış kaydetmesini beklemekteydi.

Aralık ayında yıllık TÜFE arttı.

Temmuz ayından bu yana gerileme eğiliminde olan yıllık TÜFE artışı Aralık ayında %7,40 seviyesine ulaşmıştır. Böylece, 2013 yılında enflasyon TCMB'nin yılsonu tahmini olan %6,8'in üzerinde gerçekleşmiştir. Aralık ayında belirgin bir şekilde hızlanan yıllık ÜFE artışı da %6,97 ile son 19 ayın en yüksek seviyesine çıkmıştır

Giyim fiyatlarındaki düşüş enflasyonu sınırladı.

Aralık ayında gıda ve alkolsüz içecekler grubunda fiyatlar %1,46 oranında artış kaydederek enflasyonun 35 baz puan yükselmesine neden olmuştur. Bu dönemde, TL'deki değer kaybının yanı sıra özellikle LPG fiyatlarındaki artışın etkisiyle ulaştırma ve konut grupları da enflasyona sırasıyla 19 ve 15 baz puanlık katkı sağlamıştır. Öte yandan, Aralık ayında alkollü içecekler ve tütün ile giyim ve ayakkabı gruplarındaki fiyat gelişmeleri enflasyondaki yükselişi sınırlandırmıştır.

Yıllık çekirdek enflasyon göstergelerinde gerileme...

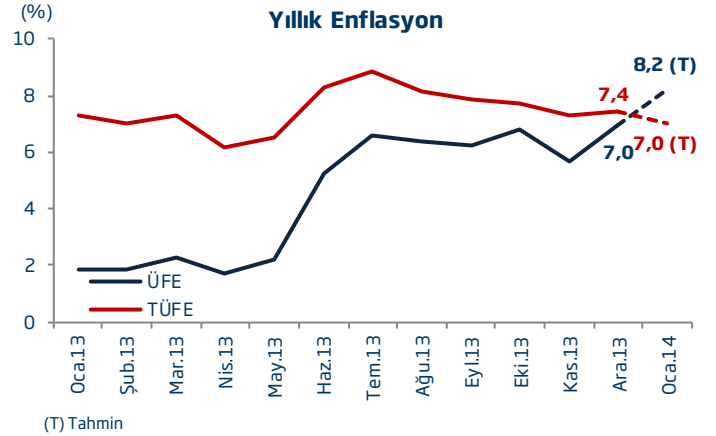
Aralık ayında mevsimsel faktörlerin TÜFE'deki artışı sınırlandırdığı görülmektedir. Nitekim, mevsimlik ürünlerin hariç tutulduğu çekirdek enflasyon endeksi bu dönemde aylık bazda %0,68 oranında artış kaydetmiştir. TCMB tarafından yakından takip edilen H ve I endekslerinde yıllık artışlar ise Aralık ayında gerileme eğilimini sürdürerek sırasıyla %7,11 ve %7,08 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Aralık ayında ÜFE %1,11 oranında yükseldi.

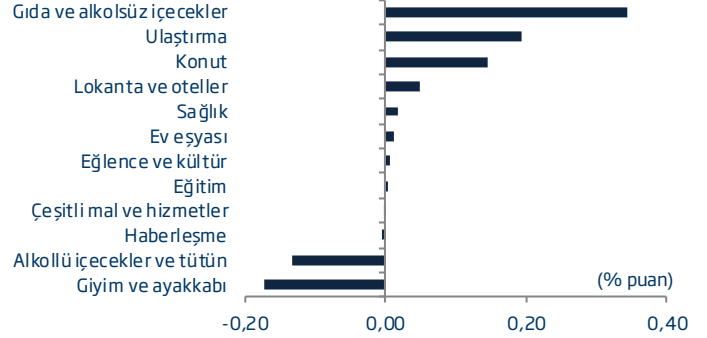
Aralık ayında ÜFE %1,11 ile Haziran ayından bu yana en hızlı artışını kaydetmiştir. Bu dönemde, tarım ve avcılık ile gıda ve içecek ürünleri imalatı sektöründe kaydedilen fiyat artışları enflasyona en fazla katkıyı sağlamıştır.

Beklentiler...

Ocak ayında döviz kurlarındaki gelişmelerin yanı sıra ÖTV düzenlemelerinin enflasyonu artırıcı yönde etkide bulunacağını düşünüyoruz. Öte yandan, giyim ve ayakkabı grubundaki mevsimlik indirimlerin enflasyondaki artışı bir miktar sınırlandırabileceğini öngörüyoruz. Bu çerçevede, Ocak ayında TÜFE ve ÜFE'nin sırasıyla %1,30 ve %1 civarında artacağını tahmin ediyoruz. Ayrıca, son ÖTV düzenlemesinin yıllık enflasyonu 50-100 baz puan arasında artırmasını bekliyoruz.

Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda TÜFE'ye Katkıları

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (yıllık % değişim)

TCMB faizlerde değişikliğe gitmedi.

TCMB'nin 17 Aralık'ta gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında, 1 hafta vadeli repo faizi oranı %4,5, gecelik borçlanma faizi %3,5, borç verme faizi %7,75, açık piyasa işlemleri kapsamında piyasa yapıcısı bankalara repo işlemleri yoluyla tanınan borçlanma imkanı faizi de %6,75 seviyesinde bırakılmıştır.

TCMB, toplantının ardından yaptığı açıklamada, yurt içi nihai talebin ve ihracatın ılımlı büyüme eğilimlerini koruduğunu ifade ederken, mevcut politika çerçevesinin cari işlemler dengesini olumlu yönde etkilediğini açıklamıştır. TCMB ayrıca, temkinli para politikası duruşunun, alınan makroihtiyati önlemlerin ve zayıf seyreden sermaye akımlarının etkisiyle kredi büyüme hızlarının önümüzdeki dönemde daha makul düzeylere gerileyeceğini belirtmiştir.

TCMB likidite politikasında sıkılaştırmaya gitti.

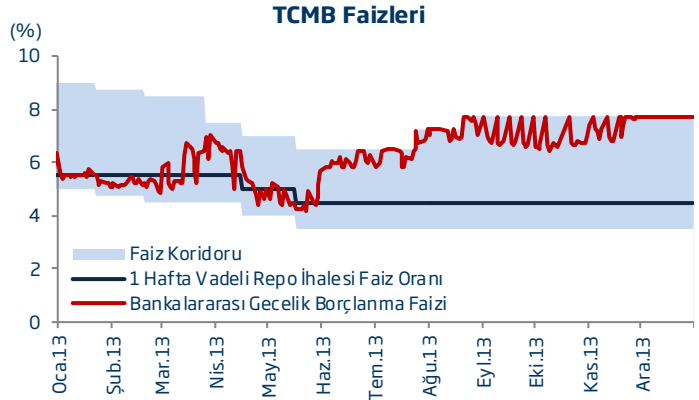
TCMB bir hafta vadeli repo ihalesi ile sağlanan fonlamanın azami tutarını 10 milyar TL'den 6 milyar TL'ye indirirken, piyasa yapıcısı bankalara tanınan fonlama imkânının mevcut durumda yaklaşık 23 milyar TL'den 6,5 milyar TL civarına düşürüldüğünü belirtmiştir. Faiz oranları sabit tutulmasına rağmen, likidite politikası tarafında yapılan değişikliklerle önümüzdeki dönemde bankalararası piyasada oluşan faizlerin %7,75 düzeyine yakın, ağırlıklı ortalama fonlama maliyetinin ise %6,75 ve üzerinde oluşmasının sağlanacağı açıklanmıştır. Enflasyonun bir müddet daha hedeflerin üzerinde seyredeceğini açıklayan TCMB, mevcut politika duruşunun yukarı yönlü riskleri sınırlamak için yeterli olduğunu ifade etmiştir.

TCMB 2014 yılı para ve kur politikasını açıkladı.

2014 yılına ilişkin para ve kur politikasını açıklayan TCMB, son yıllarda olduğu gibi fiyat istikrarının yanı sıra makroekonomik riskleri de dikkate alarak finansal istikrarı da gözetmeye devam edeceğini belirtmiştir. Ayrıca, para politikası ve likidite yönetiminin etkinleştirilmesine yönelik uygulamaların sürdürüleceği bildirilmiştir. Bu çerçevede TCMB, 2014 yılında da likidite yönetimi, faiz koridoru ve zorunlu karşılık uygulaması gibi araçları kullanmaya devam edecektir. TCMB, likidite politikası uygulamaları ile bankacılık sektörünün kredi büyümesinin tüketici kredilerinden ticari kredilere yönlendirilmesine katkı sağlayacağını da vurgulamıştır.

TL'deki değer kaybına yönelik önlemler...

Öte yandan, 24 Aralık 2013 tarihinden itibaren yıl sonuna kadar günlük döviz satım ihale tutarını her gün için minimum 450 milyon ABD doları olarak belirleyen TCMB, TL'deki volatilitenin arttığı Aralık ayında toplam 4,7 milyar USD döviz satmıştır. 2014 yılının Ocak ayı için de döviz satım ihale tutarının günlük minimum 100 milyon ABD doları olmasının planlandığı açıklanmıştır.

Rezerv Opsiyonu Katsayıları

Döviz Tesis İmkânı Dilimleri (%)	Mevcut ROK	Yeni ROK
0-30	1,4	1,4
30-35	1,5	1,5
35-40	1,8	1,8
40-45	2,2	2,6
45-50	2,5	2,9
50-55	2,7	3,1
55-60	2,8	3,2

TCMB ayrıca zorunlu karşılığa tabi yükümlülüklerin hesaplanmasında değişiklik yapmış olup, bu yolla piyasalara 1 milyar USD döviz likiditesi sağlanacağını belirtmiştir.

Bunların yanında TL zorunlu karşılık yükümlülüklerinin döviz cinsinden tesis edilmesine imkan veren rezerv opsiyonu katsayıları (ROK) da artırılarak rezerv opsiyonu mekanizmasının otomatik dengeleyici olarak daha etkin çalışması planlanmıştır. Söz konusu düzenleme ile döviz cinsinden tutulabilecek TL yükümlülükler için ortalama ROK 1,825'ten 1,93'e yükselmiştir. Bankaların bu mekanizmadan yararlanma oranı %90,6 iken yeni düzenleme ile bu oranın gerilemesi beklenmektedir.

Mevduat hacmi yılsonuna göre %21,1 oranında genişledi.

BDDK tarafından yayımlanan Haftalık Bülten verilerine göre 20 Aralık 2013 itibarıyla toplam mevduat hacmi yılsonuna göre %21,1 oranında artış kaydederek 989,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde TP mevduat %12,3, YP mevduatın USD karşılığı da %17,9 oranında artmıştır. Kur etkisinden arındırıldığında mevduat hacmindeki yılsonuna göre artışın %14,2 düzeyinde olduğu gözlenmektedir.

Krediler...

20 Aralık 2013 itibarıyla toplam kredi hacmi yılsonuna göre %29,6 oranında genişleyerek 1.044,3 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemde, TP krediler %26,9, YP kredilerin USD karşılığı %17,3 oranında artış sergilemiştir. Kur etkisinden arındırıldığında ise kredi hacmindeki yılsonuna göre artış %24,4 düzeyine gerilemektedir.

Kredi türleri itibarıyla incelendiğinde, bireysel kredilerin yılsonuna göre %24, ticari kredilerin de %32,3 artış kaydettiği görülmektedir.

Sektörün tahsili gecikmiş alacaklar oranı düşük seyrini koruyarak 20 Aralık 2013 itibarıyla %2,78 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan, bireysel kredi kartlarında tahsili gecikmiş alacaklar bakiyesinin son dönemde yukarı yönlü bir seyir izlediği ve 20 Aralık 2013 itibarıyla %6 seviyesine yükseldiği dikkat çekmektedir.

Menkul kıymetler portföyü...

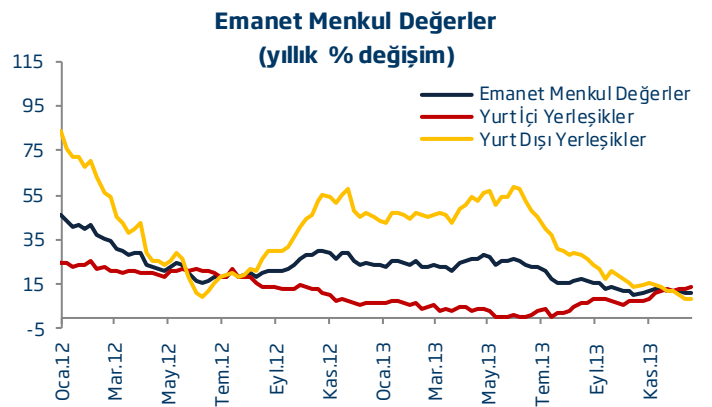
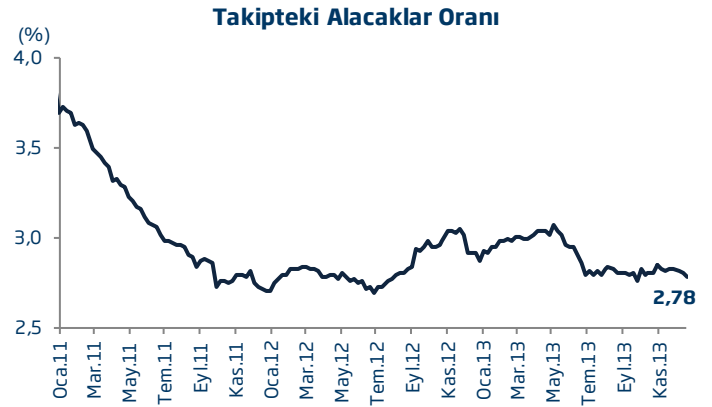
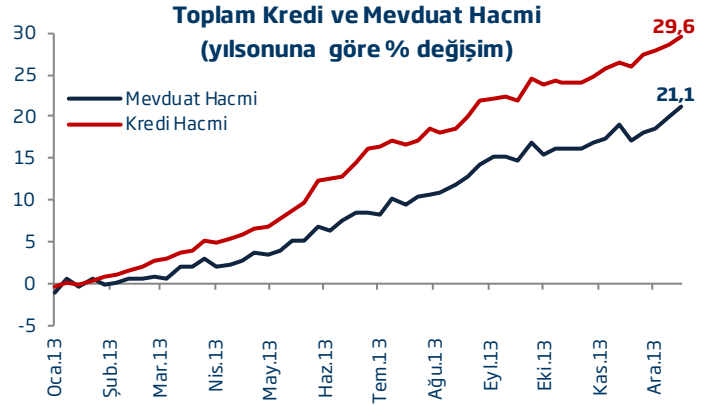
Bankacılık sektörünün menkul kıymetler portföyü 20 Aralık 2013 itibarıyla yılsonuna göre %4,9 oranında genişlemiştir. Bu dönemde, bankaların satılmaya hazır menkul kıymetler portföyü %25 azalırken vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymetler portföyü %17,1 oranında artmıştır. Repo konusu menkul kıymetler portföyü de %38,7 oranında artmıştır.

Emanet menkul değerler portföyü...

20 Aralık 2013 itibarıyla emanet menkul değerler portföyü yılsonuna göre nominal bazda %10,2 oranında artmıştır. Aynı dönemde, yurt dışı yerleşiklerin emanet menkul kıymetler portföyü %7,7 artmış ve 107 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Yurt içi yerleşiklerin portföyü ise yılsonuna göre %12,9 oranında artarak 99,3 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yabancı para net genel pozisyonu...

20 Aralık 2013 itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu bilanço içi kalemlerde (-) 34.749 milyon USD, bilanço dışı kalemlerde ise (+) 34.727 milyon USD seviyesinde bulunmaktadır. Böylece, bankaların yabancı para net genel pozisyonu (-) 22 milyon USD olmuştur.

2013 yılında, küresel ekonominin genel olarak beklentilerin altında bir performans sergilediği görülmektedir. Bu dönemde, gelişmiş ülkelerdeki toparlanma eğilimi sürerken, gelişmekte olan ülkelerin büyüme oranlarında ise ivme kaybı görülmüştür. Ayrıca, Fed'in para politikasında değişikliğe gidebileceği beklentisi yılın ikinci yarısında küresel piyasalarda önemli ölçüde dalgalanmaya yol açmıştır. 2014 yılı için ABD ekonomisine ilişkin beklentiler daha iyimser bir görünüm sergilerken, Euro Alanı'nda toparlanmanın yavaş gerçekleşeceği öngörülmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin sergileyeceği performansın ise özellikle Fed'in para politikası kararlarına bağlı olarak şekilleneceği düşünülmektedir.

ABD ekonomisinde açıklanan son veriler ülke ekonomisinde toparlanmanın sürdüğüne işaret etmektedir. Nitekim, Fed söz konusu gelişmeye paralel varlık alım programının büyüklüğünü azaltma kararı almıştır. Bernanke'nin, varlık alım programının ölçülü bir şekilde azaltılacağı ve 2014 yılı geneline yayılacağı yönündeki açıklamaları Fed'in para politikasını sıkılaştırmak için aceleci davranmayacağı yönünde algılanmıştır. Küresel krizin etkilerini üzerinden atmaya çalışan Euro Alanı'nda da toparlanma eğiliminin devam ettiği ancak bölge genelinde halen ekonomik aktivitenin baskı altında bulunduğu görülmektedir.

2013 yılı Türkiye ekonomisinin değişen ve dalgalı küresel konjoktüre uyum sağladığı, genel olarak beklentilere paralel bir büyüme performansı sergilediği bir yıl olmuştur. Yılın son çeyreğinde de ekonomik aktivitenin olumlu görünümünü sürdürdüğü, öncü göstergelerin de yılın son çeyreğinde önemli bir bozulmaya işaret etmediği görülmektedir. 2014 yılında ise TCMB'nin para politikasını sıkılaştırmasının ve bireysel kredilere yönelik son dönemde alınan tedbirlerin tüketim harcamalarını bir miktar sınırlandıracağı düşünülmektedir. Ayrıca, küresel likidite koşullarındaki dalgalanmalar ve artan siyasi risk Türkiye'ye yönelik sermaye hareketlerinin seyri üzerinde önemli rol oynayabilecektir.

Tahminlerimiz

	2013	2014 (T)
Büyüme (%)	4,0 (T)	3,5-4,0
Cari Açık (Milyar USD)	60,0 (T)	63,0
Cari Açık/GSYH (%)	7,2 (T)	7,1
Enflasyon (%)	7,4	7,5
DİBS Faizi* (%)	7,6	8,9

(*) İhalelerde oluşan yıllık ortalama bileşik faiz

(T) Tahmin

Faiz ve enflasyon tahminleri dönem sonuna ilişkindir.

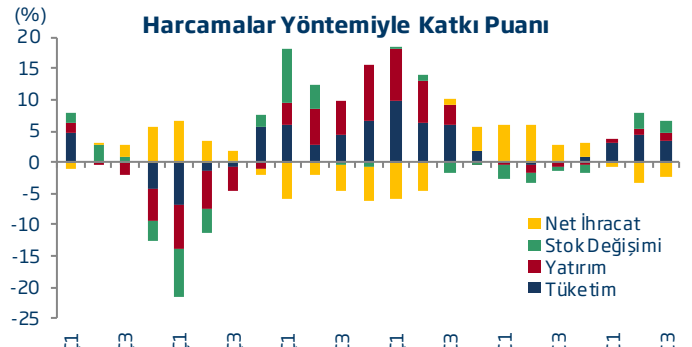
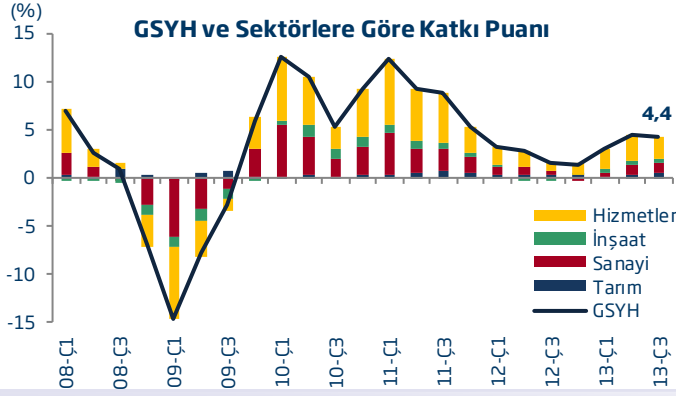
Diğer Periyodik Yayınlarımız

Piyasa Günlüğü

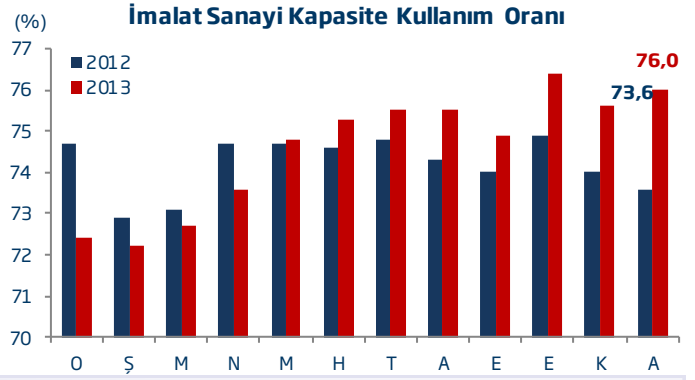
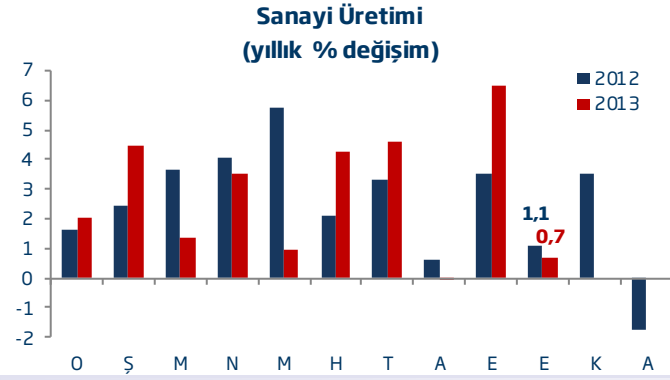
Haftalık Ekonomi ve Finans Bülteni

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

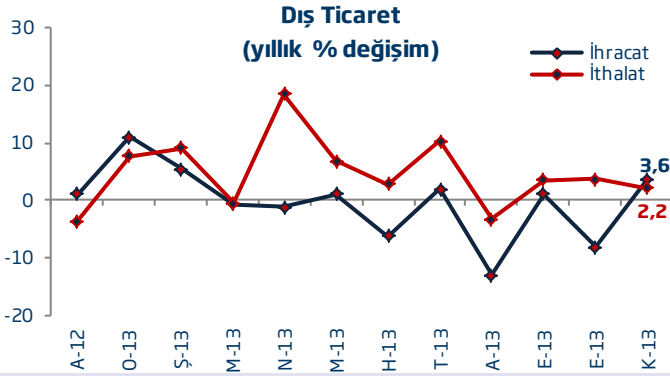
Büyüme

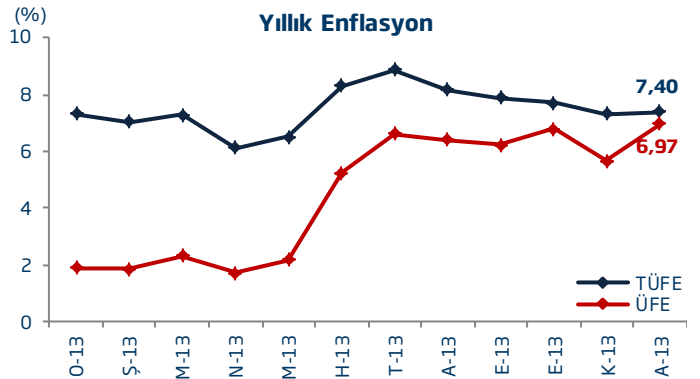
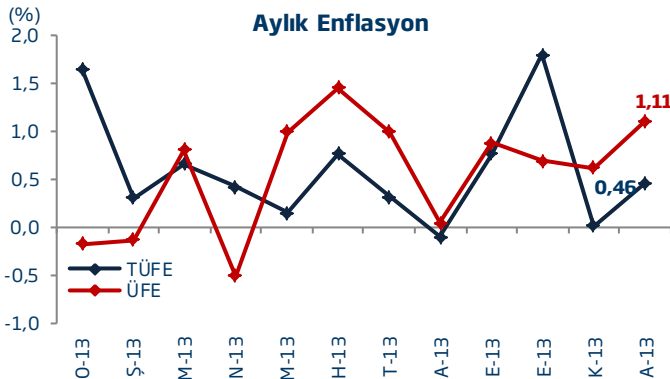
Sınai Üretim ve Kapasite Kullanım Oranı

Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

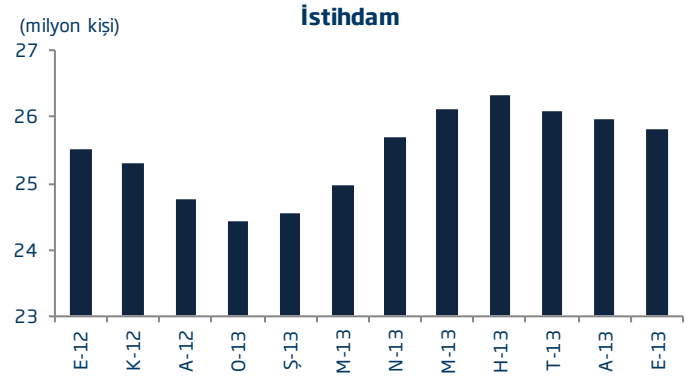
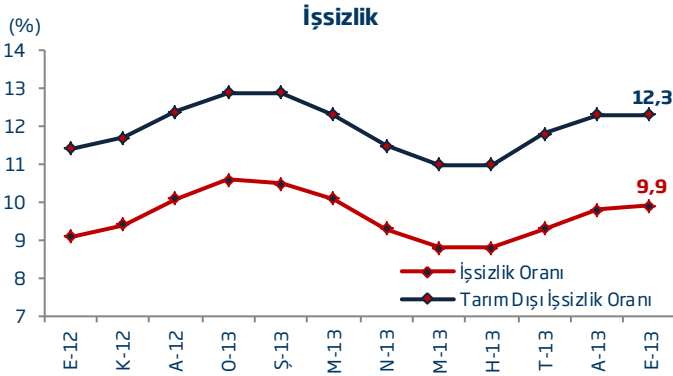
Enflasyon

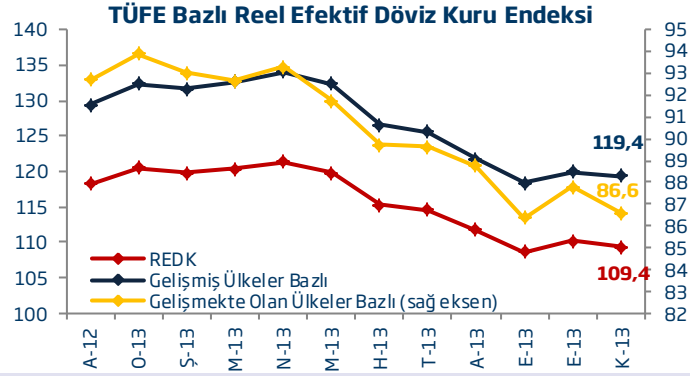
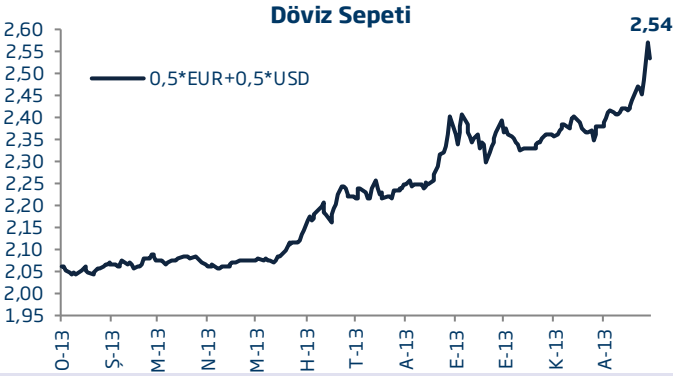
Kaynak: TÜİK, TCMB

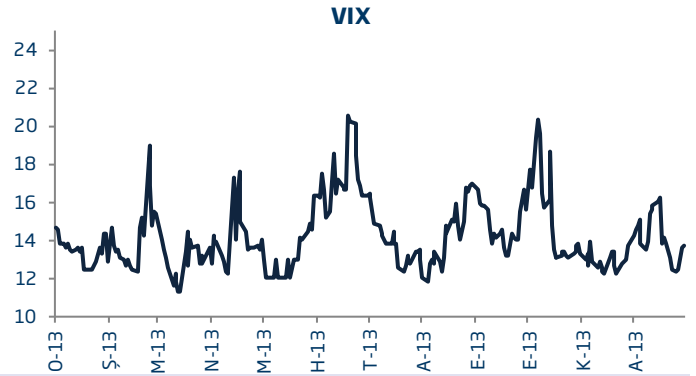
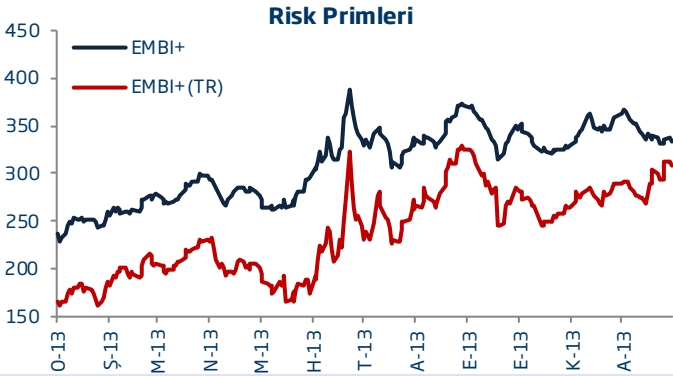
İşgücü Piyasaları

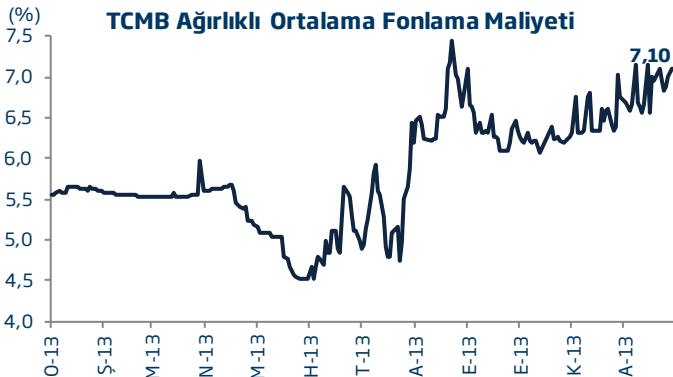
Döviz

Risk Göstergeleri

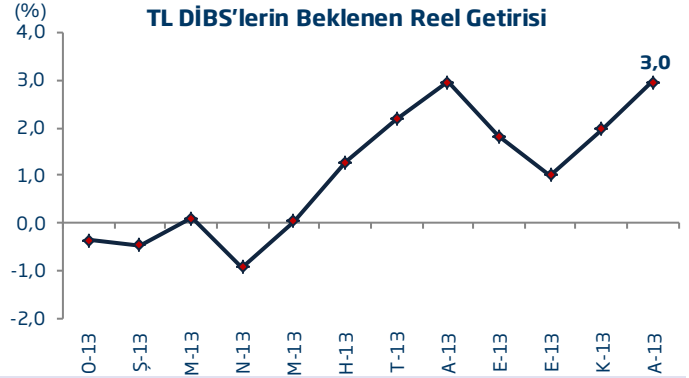
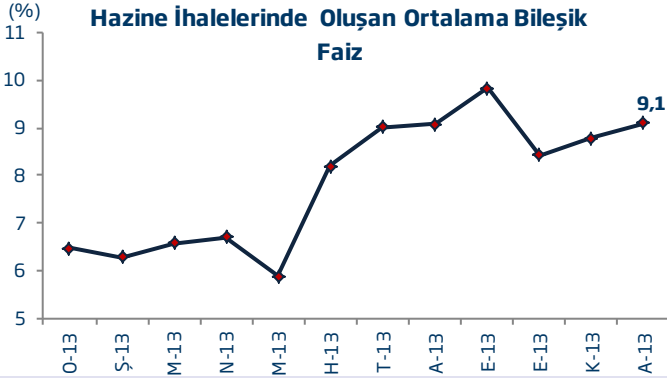

Faizler

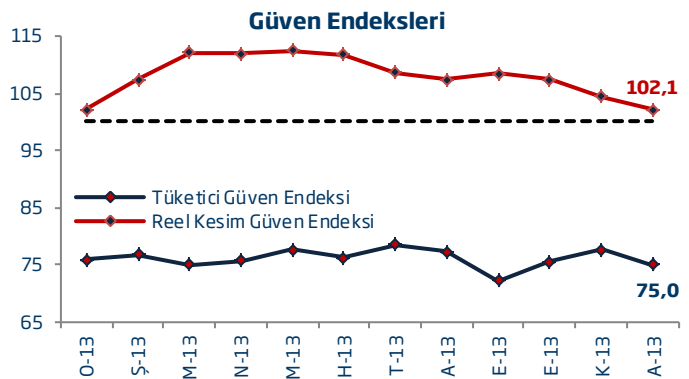
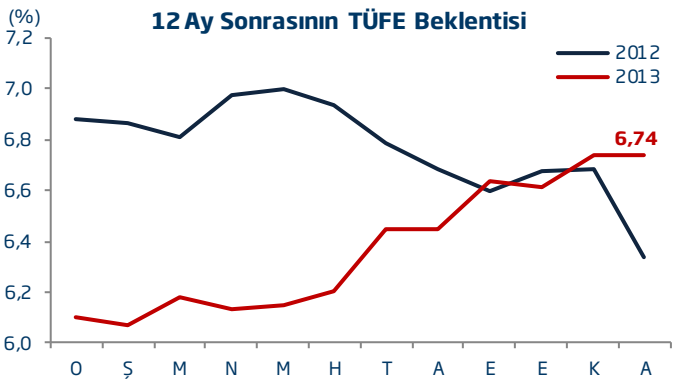
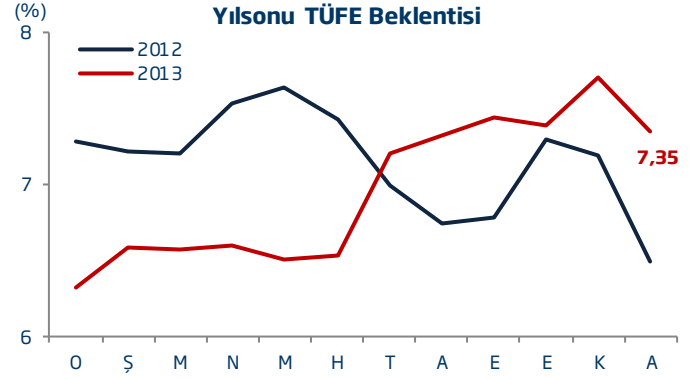
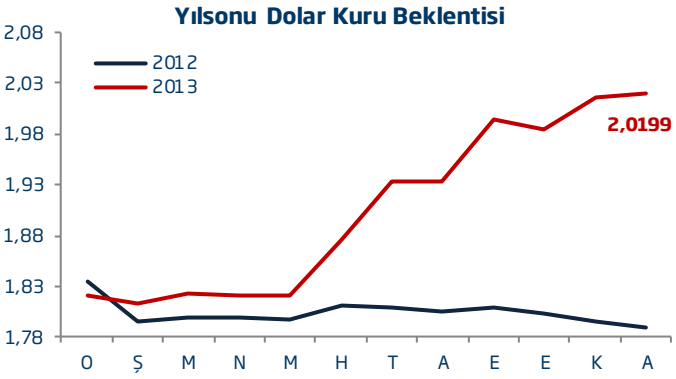
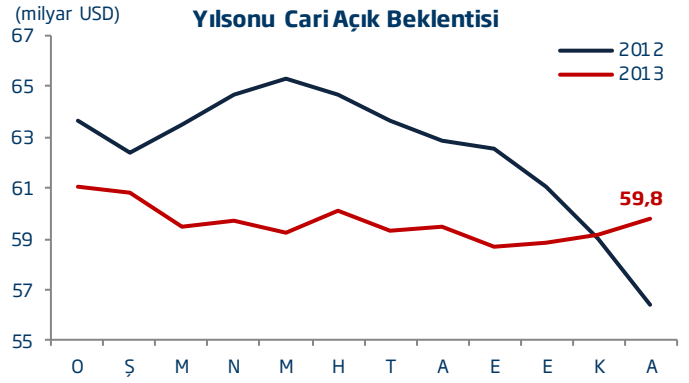
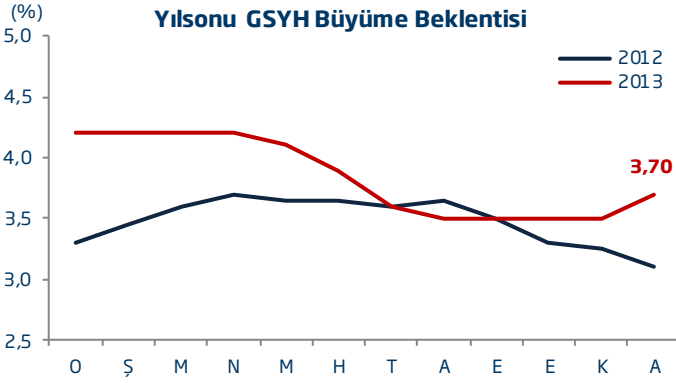

Kaynak: TÜİK, TCMB, JP Morgan, Reuters, Borsa İstanbul

Bono-Tahvil

Beklenti Anketi ve Diğer Öncü Göstergeler

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Borsa İstanbul, TCMB, İktisadi Araştırmalar Bölümü

Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2008	2009	2010	2011	2012	13-Ç1	13-Ç2	13-Ç3
GSYH (milyar USD)	742,1	616,7	731,6	774,0	785,7			
Büyüme Oranı (%)	0,7	-4,8	9,2	8,8	2,2	3,0	4,5	4,4
Enflasyon (%)						Eki.13	Kas.13	Ara.13
TÜFE (yıllık)	10,1	6,5	6,4	10,4	6,2	7,7	7,3	7,4
ÜFE (yıllık)	8,1	5,9	8,9	13,3	2,5	6,8	5,7	7,0
İşgücü Piyasaları						Tem.13	Ağu.13	Eyl.13
İşsizlik Oranı (%)	11,0	14,0	11,9	9,8	9,2	9,3	9,8	9,9
İstihdam (bin kişi)	21.194	21.277	22.594	24.110	24.821	26.099	25.960	25.808
Döviz Kurları						Eki.13	Kas.13	Ara.13
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	114,9	116,8	125,7	109,5	118,2	108,7	110,2	109,4
USD/TL	1,5123	1,5057	1,5460	1,9065	1,7826	1,9888	2,0166	2,1343
EUR/TL	2,1408	2,1603	2,0491	2,4592	2,3517	2,7361	2,7423	2,9365
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	1,8266	1,8330	1,7976	2,1829	2,0672	2,3625	2,3795	2,5354
Dış Ticaret Dengesi⁽¹⁾ (milyar USD)						Eyl.13	Eki.13	Kas.13
İhracat	132,0	102,1	113,9	134,9	152,5	151,9	150,8	151,3
İthalat	202,0	140,9	185,5	240,8	236,5	247,2	247,9	248,3
Dış Ticaret Dengesi	-69,9	-38,8	-71,7	-105,9	-84,1	-95,2	-97,1	-97,0
Karşılama Oranı (%)	65,4	72,5	61,4	56,0	64,5	61,5	60,8	60,9
Ödemeler Dengesi⁽¹⁾ (milyar USD)						Ağu.13	Eyl.13	Eki.13
Cari İşlemler Dengesi	-40,4	-12,2	-45,4	-75,1	-48,5	-58,4	-59,1	-60,9
Sermaye ve Finans Hesapları	37,4	9,3	44,0	65,7	47,3	56,7	57,2	59,5
Doğrudan Yatırımlar (net)	17,2	7,1	7,6	13,7	9,0	7,9	8,3	8,3
Portföy Yatırımları (net)	-5,0	0,2	16,1	22,0	40,8	38,1	35,5	33,3
Diğer Yatırımlar (net)	24,2	2,1	33,2	28,2	18,5	24,5	27,2	29,3
Rezerv Varlıklar (net)	1,1	-0,1	-12,8	1,8	-20,8	-13,8	-13,7	-11,4
Net Hata ve Noksan	3,0	2,9	1,4	9,4	1,2	1,8	1,9	1,3
Cari İşlemler Açığı/GSYH	-5,4	-2,0	-6,2	-9,7	-6,2	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Eyl.13	Eki.13	Kas.13
Harcamalar	227,0	268,2	294,4	314,6	360,5	294,5	327,7	358,2
Faiz Harcamaları	50,7	53,2	48,3	42,2	48,4	43,8	46,2	48,0
Faiz Dışı Harcamalar	176,4	215,0	246,1	272,4	312,1	250,7	281,5	310,2
Gelirler	209,6	215,5	254,3	296,8	331,7	290,0	320,1	357,0
Vergi Gelirleri	168,1	172,4	210,6	253,8	278,8	240,3	266,3	299,4
Bütçe Dengesi	-17,4	-52,8	-40,1	-17,8	-29,4	-4,5	-7,7	-1,2
Faiz Dışı Denge	33,2	0,4	8,2	24,4	19,6	39,3	38,6	46,8
Bütçe Dengesi/GSYH	-1,8	-5,5	-3,6	-1,4	-2,1	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Eyl.13	Eki.13	Kas.13
İç Borç Stoku	274,8	330,0	352,8	368,8	386,5	407,9	406,9	405,4
Dış Borç Stoku	105,5	111,5	120,7	149,6	145,7	168,5	168,0	172,4
Toplam Borç Stoku	380,3	441,5	473,6	518,4	532,2	576,4	574,9	577,8

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Reuters

BDDK TARAFINDAN AÇIKLANAN AYLIK BÜLTEN VERİLERİNE GÖRE BANKACILIK SEKTÖRÜ

(Milyar TL)	2008	2009	2010	2011	2012	Eyl.13	Eki.13 Değişim ⁽¹⁾	
AKTİF TOPLAMI	732,5	834,0	1006,7	1217,7	1370,7	1649,1	1636,1	19,4
Krediler	367,4	392,6	525,9	682,9	794,8	990,4	990,5	24,6
TP Krediler	262,1	288,2	383,8	484,8	588,4	721,3	723,2	22,9
Pay (%)	71,3	73,4	73,0	71,0	74,0	72,8	73,0	-
YP Krediler	105,3	104,4	142,1	198,1	206,4	269,1	267,2	29,5
Pay (%)	28,7	26,6	27,0	29,0	26,0	27,2	27,0	-
Takipteki Alacaklar	14,1	21,9	20,0	19,0	23,4	28,0	28,5	21,7
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,7	5,3	3,7	2,7	2,9	2,7	2,8	-
Menkul Değerler	194,0	262,9	287,9	285,0	270,0	288,2	284,4	5,4
PASİF TOPLAMI	732,5	834,0	1006,7	1217,7	1370,7	1649,1	1636,1	19,4
Mevduat	454,6	514,6	617,0	695,5	777,2	902,7	899,5	15,7
TP Mevduat	294,1	341,4	433,5	460,0	520,4	582,5	576,8	10,8
Pay (%)	64,7	66,3	70,3	66,1	67,4	64,5	64,1	-
YP Mevduat	160,5	173,2	183,5	235,5	251,8	320,2	322,7	28,2
Pay (%)	35,3	33,7	29,7	33,9	32,6	35,5	35,9	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0,0	0,1	3,1	18,4	37,9	52,8	56,5	49,3
Bankalara Borçlar	92,7	86,1	122,4	167,4	173,4	229,7	225,7	30,2
Repodan Sağlanan Fonlar	40,8	60,7	57,5	97,0	79,9	117,4	112,9	41,3
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	86,4	110,9	134,5	144,6	181,9	188,8	193,5	6,4
Net Dönem Kârı/Zararı	13,4	20,2	22,1	19,8	23,5	19,8	21,7	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/Aktifler	50,2	47,1	52,2	56,1	58,0	60,1	60,5	-
Menkul Kıymet/Aktifler	26,5	31,5	28,6	23,4	19,7	17,5	17,4	-
Mevduat/Pasifler	62,1	61,7	61,3	57,1	56,3	54,7	55,0	-
Mevduat/Krediler	123,7	131,1	117,3	101,8	97,2	91,1	90,8	-
Sermaye Yeterliliği (%)	18,0	20,6	19,0	16,6	17,9	15,7	15,8	-

(1) Yılısonuna göre % değişim

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.
